

ЦІЛІ, РУШІЙНІ СИЛИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

Постановка проблеми. Події 2013-2014 рр. в Україні увійшли в історію під назвою Революція гідності. Ця ситуація не змогла обійти стороною жодного громадянина нашої країни. Цю подію обговорювала велика кількість політиків, громадських діячів, пересічних українців. Про те, що відбувається в Україні доволі швидко дізналися й сусідні країни. На кожному телеканалі можна було почути про Революцію гідності, мережею Інтернет шохвилини ширилась інформація щодо подій на Майдані. Ця подія не залишилась поза увагою відомих письменників, які висвітлювали події Майдану в своїх книгах. Одними з таких були Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Юрій Винничук зі своєю книгою «Євромайдан. Хроніка відчуттів». Письменники влучно виразились сказавши: «Ми завжди носили в собі свою покірність чи протестність, свою законслухняність чи бунтівливість. Вони не з'явилися нізвідки». Тема Революції гідності залишається актуальною і на сьогоднішній день, адже нова влада, що змінила стару не задовольняє вимог українців.

Мета. Проаналізувати поставлені цілі, значення рушійної сили і результати Революції гідності.

Для досягнення мети ми ставимо наступні завдання:

Сформувати в свідомості кожного українця поняття про Революцію гідності і її значення для країни в цілому.

З'ясувати передумови та причини, які призвели до початку Революції гідності.

Просліджувати хронологію подій Революції гідності.

Дослідити поняття рушійної сили, її ролі в ході дій Революції гідності.

Розглянути наслідки, які виникли після завершення Революції гідності.

Виклад матеріалу. Революцію гідності умовно можна поділити на 2 етапи. Перший етап – Євромайдан, який розпочався 21 листопада 2013 року і тривав до 16 січня 2014 року. Наступний етап вже мав назву Революція, яка брала свій початок з 16 січня 2014 року. Такі події перевернули ситуацію в країні з ніг на голову. Масові протести, демонстрації, виступи студентів та акції саме цими словами можна охарактеризувати Євромайдан, а згодом і Революцію. Ці дії українців були викликані спротивом проти відходу політичного керівництва країни від законодавчо закріпленого курсу на Європейську інтеграцію та подальшою протидією цьому курсу.

Цілі першого і другого етапів Революції гідності були взаємопов'язані і мали на меті наступне: підписання Україною асоціації з ЄС, отримання безвізового режиму для українців, відставку тодішнього уряду, проведення позачергових виборів президента (повалення диктаторського режиму Януковича) й уряду.

Однією з передумов тодішнього бунту українського населення було й те, що тогочасний президент України активно провадив політику спрямовану в сторону Росії. Вона полягала в відмові від україномовних інформаційних продуктів на державному телебаченні. Тіньова економіка, зростання корупції та хабарництва, безвідповідальність влади та її авторитарний характер, придушення громадянських свобод, репресії проти опозиції, навмисне знищення армії вже багато років поспіль руйнували потенціал країни. Обурення зі сторони громадян стрімко зростало. Українці не стали чекати і вийшли на Майдан, зібралися їх тоді близько півтори тисячі осіб, переважно це були журналісти та молодь. Першими до Євромайдану долучилися студенти. Спочатку протестувальники вимагали лише підписання Угоди з ЄС, через що акцію було названо «Євромайданом». Згодом протест підтримала опозиція. Перший мітинг на Європейській площі в центрі столиці виявився чи не найбільш масовим за останні кілька років, адже в ньому взяло участь більш ніж 100 тисяч учасників. Вже 27 листопада мітинги набувають більшого масштабу, адже виступи невдоволених громадян відбуваються чи не по всій території України. Віктор Янукович в цей час летить до Вільнюса, де, незважаючи на те, що відбувається в країні, остаточно знищує можливість підписання угоди з ЄС. Це стало останньою краплею, яка змусила український народ ще більше згуртуватися і почати діяти задля власних інтересів. Адже проросійський президент знехтував бажанням мільйонів громадян і відмовився від підписання угоди про асоційоване членство України в Європейському Союзі. Мрії про краще життя в європейській державі, отримання безвізового режиму і перспективи на майбутнє було знищено. Саме в цей момент українці вирішили, що прийшла пора сконцентруватися на проблемах і вирішувати, що робити з ситуацією в країні.

Рушійною силою Революції сміливо можна назвати українських студентів. Тим, в якому становищі перебуває наша країна, найбільше переймалися саме вони. Українське студентство сприйняло свою відповідальність за майбутнє держави та виступило не лише учасниками революційних подій, але й організаційною силою. У своїй статті Юлія Курпіль пише: «...основною рушійною силою на Майдані була молодь і студентство. Ми, 18-20-річні студенти, за кілька місяців Майдану подорослішали на кілька років. Революція гідності, без сумніву, змінила країну. Але вона змінила і кожного з нас. Ми навчилися брати на себе бодай маленьку, але відповідальність, навчилися бути небайдужими, неогоїстичними, чим, чесно кажучи, раніше трохи грішили. Кожен в ті буремні зимові дні намагався бути хоч чимось корисним Майдану. Кожен хотів допомагати: одні завзято взялися за волонтерство, інші допомагали матеріально – хтось гривнею, хтось і сотнею гривень... Хто чим міг.» Студентство вирішило написати листа Віктору Януковичу, в якому просили його ще раз переглянути питання стосовно вступу в Європейський Союз. Глава АП Льовочкін пообіцяв, що президент обов'язково розгляне його і відповідь найближчим часом. Проте відповідь була непередбачувана. Напередодні 29 листопада влада звозить до Києва тисячі силовиків, а тим часом на Євромайдані приймають рішення про відставку уряду разом з проросійським президентом. Найстрашніше почалося згодом. Вже 30 листопада відбувся жорстокий розгін студентського Євромайдану. Вночі загони міліції «Беркут» напали на студентів, які ночували на Майдані Незалежності. Молодь зі всієї сили били кийками, а потім не моргнувши й оком добивали ногами, їх почали переслідувати вулицями столиці. 1 грудня учасники мітингу витіснили з Майдану силовиків і почали встановлювати барикади. Тим часом на Банковій жорстоко побили активістів і журналістів. Згодом була зроблена спроба розгону. Якщо о 5 годині ранку 11 грудня на майдані було 15 тисяч осіб, то вже в 9 - більше 50 тисяч, через таку кількість небайдужих силовикам нічого не залишалось як просто відступити. Приблизно в цей же час з'являється Автомайдан. Люди на машинах намагаються блокувати автобуси силовиків і з'являються під резиденцією Януковича. Режим Януковича, після прийняття диктаторських законів 16 січня посилив переслідування Майдану, звільнив силовиків, які побили студентів і людей похилого віку, а також запровадив кримінальну відповідальність за збір інформації про силовиків. Саме після цього і почалися бої на вулиці Грушевського. 22 січня 2014 відкрився рахунок героїв, котрі віддали своє життя за свободу Батьківщини. Страшні кадри окривавлених молодих людей облетіли весь світ.

На 61-ий день Майдану на місці протестів застрелено перших двох активістів – Сергія Нігояна та Михайла Жизневського. Ще рівно місяць влада намагатиметься зачистити центр міста від протестувальників. 18 лютого відбудеться мирний марш українців за повернення Конституції 2004 року, який закінчиться застосуванням фізичної сили проти мітингувальників. Вже 21 лютого проходять переговори опозиції і Януковича. Посередниками виступають європейські політики. Результат був наступний: дострокові вибори президента і парламенту, а також повернення до Конституції 2004 року. У ніч на 22 лютого 2014 року президент Янукович чартерним рейсом втік у Росію. Рада тим часом констатує, що Віктор Янукович зник. Парламент обирає Турчинова новим спікером і передає йому повноваження глави України. Країна в свою чергу вшановує пам'ять усіх загиблих і готується до президентських виборів. Офіційно встановлено 108 жертв Революції гідності. Більшість героїв «Небесної сотні» померли від вогнепальних поранень 20 лютого 2014 року. Саме в той момент всім стало зрозуміло, що мета Євромайдану - не просто євроінтеграція, а повна зміна влади. Саме тоді і почалася Революція Гідності, а її рушійною силою стало студентство, яке було готове віддати своє життя за Україну. Саме ці молоді люди змусили задуматися про те, як ми живемо і що потрібно зробити для того, щоб жилося краще. Студенти розбудили країну і вдалися до рішучих внутрішніх змін. Здавалося б, найстрашніше вже позаду. Але незабаром на Україну чекає анексія Криму та війна на Донбасі.

Наслідки Євромайдану та Революції гідності суттєво відобразились на нашій країні. Євромайдан насамперед змів згуртувати тисячі людей, які разом боролися задля досягнення спільної мети, а також показав те, що українці прагнуть приєднатися до Євросоюзу. Революція гідності мала на меті вирішити низку проблем всередині держави. Найголовнішим досягненням стало те, що після виборів Україна обрала європейський вектор розвитку - стала асоційованим членом ЄС, громадяни отримали право безвізового в'їзду в Євросоюз, внаслідок Зони вільної торгівлі з ЄС товарообіг із країнами Європи почав зростати. Тактично Революція гідності домоглася втечі президента-диктатора, відставки уряду. Україна змогла вийти із зони впливу Росії в економічній та політичній сферах, та відносно зменшити залежність від Росії в культурній сфері. Зменшилась частка залежності нашої держави через розрив торгових відносин з Росією: внаслідок введення проти Росії міжнародних санкцій через її агресію проти України. В культурній сфері теж відбулися значні зміни. Було прийняте рішення щодо обмеження на концертну діяльність в Україні для акторів, які публічно підтримали агресивну політику Путіна, та заборону трансляції частини російської телепродукції та кінопродукції, яка пропагує або прославляє російські силові структури та імперську політику.

Висновки. Революція гідності залишила великий і визначальний слід в історії України. Події на Майдані сприяли відродженню цінностей свободи, гідності, переосмисленню людьми свого призначення. Цей Майдан став епіцентром кардинальних змін у країні, він спрямував Україну на шлях до Європи. Шанс на зміни дався нам доволі дорогою ціною - ціною людських жертв, втратою частини території, початком війни із сусідньою Росією. Революція гідності завершилася перемогою, але як наслідок - розпочалася війна з Росією. Проте, це не було її метою. Війна ж стала наслідком реакції окупанта на наше бажання бути незалежними. Завданням Революції гідності була і є Україна, де кожна людина зможе жити і самореалізуватись. Варто лише пам'ятати, що країна змінюється на краще лише тоді, коли їй в цьому допомагають громадяни. Ілля Кротенко – один із лідерів студентського Євромайдану та активний учасник революції влучно виразив цю думку, сказавши: «Скільки б революцій не було, поки не запанує відповідальність людей перед собою і перед нападками, то ефекту не буде».

Література

1. Андрухович Ю. «Євромайдан. Хроніка відчуттів» / Жадан С. Винничук Ю. [Електронний ресурс] . – Режим доступу : https://espreso.tv/article/2014/09/19/top_15_ukravinskykh_knyzhok_pro_revolyuciyu_hidnosti
2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
3. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
4. Кротенко І. Революція гідності завершилася, але досі триває революція духу / І. Кротенко [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/27378477.html>
5. Курпіль Ю. Революція гідності змінила країну і кожного з нас / Ю. Курпіль [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://gidna.ua/2014/11/revolyutsiya-hidnosti-zminyla-krajinu-i-kozhnoho-z-nas/>
6. Приймаченко А. Навіщо була Революція гідності. 4 висновки до 4 річчя. / А. Приймаченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://twoemisto.tv/blogs/navishcho_bula_revolyutsiya_gidnosti_4_vysnovkv_do_4_richnytsi_89877.html
7. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.
8. Шведа Ю. Революція Гідності у контексті загальної теорії соціальних революцій / Ю. Шведа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zaxid.net/revolyutsiya_gidnosti_u_konteksti_zagalnoyi_teoriyi_sotsialnih_revolyutsiy_n1301345